

میدون و سوفیا

تست هوش بین المللی

پوریا عالمی

- سوفیا! عشقم!

این خبر را بخوان و بگو یاد چی می‌افتی؟ «نیروهای پلیس ضدشورش [...] برای جلوگیری از برگزاری تظاهرات بدون مجوز در مناطقی از شهر مستقر شده و هم‌زمان گزارش‌هایی از ادامه بازداشت منتقدان منتشر شده است.» «با افزایش شمار بازداشت‌شدگان، تعداد آنها به ۶۰۰ تن رسیده است.»

«تعدادی از چهره‌های اپوزیسیون و شش روزنامه‌نگار جزء بازداشت‌شدگان هستند.»

«مخالفان [...] که در هفته‌های اخیر اعتراض‌های گسترده‌ای را سازمان‌دهی کرده‌اند، برای تظاهرات روز شنبه نیز فراخوان داده بودند، اما پلیس گفته بود جهت جلوگیری از برگزاری این تجمع بدون مجوز و برای توقف اقدامات تحریک‌آمیز، تمامی تمهیدات را به کار خواهد گرفت و مسئولیت با شرکت‌کنندگان است.»

«بااین‌حال معترضان یک پیاده‌روی هفت‌کیلومتری را برنامه‌ریزی کرده بودند.»

«ساعتی پیش‌تر نیز گزارش شده بود نیروهای امنیتی، [...] یکی از چهره‌های شاخص اپوزیسیون را بازداشت کرده‌اند.»

«[...] که در روزهای اخیر در اعتراض به محدودیت‌های انتخاباتی اخیر دست به اعتصاب غذا زده بود، صبح شنبه هنگامی که از محل کارش راهی محل تظاهرات بود توسط پلیس بازداشت شد.» «از چند هفته پیش که مقام‌های دولت از ثبت‌نام شماری از نیروهای اپوزیسیون در انتخابات جلوگیری کردند پایتخت [...] شاهد تجمعاتی متعدد بوده و در اعتراض‌های شنبه گذشته نیز حدود ۱۴۰۰ تن بازداشت شدند.»

یاد چی افتادی سوفیا؟

یاد کجا؟ نه بابا! اصلا موضوع حرف ما سیاسی نیست! نگران نباش! ما داریم درباره کشور‌های جهان حرف می‌زنیم، بله... حالا یاد کجا می‌افتی؟ کره شمالی؟ آلمان دوران نازی‌ها؟ نه عزیزم! نه عشقم! این‌ا اتفاقات در کشور همسایه‌مان دارد می‌افتد، روسیه!

پوتین رئیس‌جمهور واقعا خوبی است! اما اطرافیانش بد هستند و اجازه می‌دهند انتخابات آزاد در روسیه برگزار شود.

همین دیگه سوفیا!

عاشق انتخابات آزاد تو، میدون دوم

شترخوار روزنامه

www.sharghdaily.ir

دوشنبه ۱۴ مرداد ۱۳۹۸ ۳ ذی‌الحجه ۱۴۴۰ ۵ آگوست ۲۰۱۹ • سال شانزدهم • شماره ۳۴۹۳ • ۱۶ صفحه اذان ظهر تهران ۱۳:۱۰ • اذان مغرب ۲۰:۲۵ • اذان صبح فردا ۴:۴۰ • طلوع آفتاب ۶:۱۶

روزنامه‌فرا

کارتون خواب

داریو کاستیلیجوس

تجربه دیگران

ارتش سبزپوش

بتوانند برای آینده بهتر تلاش کنند. برخی از این زنان هر روز جلوی فرزندان‌شان از همسران‌شان کتک می‌خورند و همسران اکثر آنان به طور روزمره آنها را به بهانه‌های واهی و بعد از نوشیدن الکل، کتک می‌زدند. یکی از آنها به دیواری که هر روز جلوی آن کتک می‌خورد، اشاره می‌کند؛ مکانی که اکنون به عنوان مرکزی برای تمرینات روزانه ورزش‌های رزمی استفاده می‌شود. تغییرات آنها زمانی آغاز شد که گروهی از دانشجویان از دهکده آنها دیدار کردند و به آنها درباره حقوق‌شان آموزش‌هایی دادند. دیوی –یکی از آنان– خربیه کوچکی را راه‌اندازی کرد و به زنان دیگر یاد داد چگونه اسمشان را بنویسند، حساب بانکی باز کنند و حتی بتوانند به غریبه‌ها صحبت کنند؛ درس‌هایی کوچک که سبب تغییرات بزرگ شد. حالا در دهکده مردان می‌دانند در صورت سوءرفتار می‌توانند از سوی پلیس بازداشت یا به وسیله این زنان تنبیه شوند. حالا دختران جوانی که بارها شاهد کتک‌خوردن اطرافیان‌شان از مردان بودند، سعی می‌کنند دانسته‌های خود را به زنان دیگر نیز آموزش

با شعر استان‌های

تهران

اردبیل

اصفهان

چهارمحال و بختیاری

خراسان شمالی

کردستان

کرمان

مازندران

مرکزی

هرمزگان

همدان

+هم‌بانیان و آن‌سوی مرزها

در جست‌وجوی ثبات

ثبات مهم‌تر از نرخ

شاهین شایان آرانی*

باین‌آمدن نسبی نرخ ارز می‌تواند تا چند ماه آینده باعث امیدواری مردم بشود.

به‌عنوان یک کارشناس وقتی به‌ عملکرد بانک مرکزی در یک سال اخیر نگاه می‌کنم، معتقدم که بانک مرکزی به طور کلی نحوه مدیریتش و سیاست‌هایی که اجرا کرده است، در حوزه ثبات نرخ ارز در یک سال گذشته مثبت بوده است. به نظر توانسته‌اند نرخ ارز را حول‌وحوش ۱۳ هزار تومان نگه دارند و حتی در این چند روز گذشته نرخ ارز پایین‌تر هم آمده است. به نظر پیام این کاهش قیمت به گونه‌ای نیست که بشود با قاطعیت درباره‌اش نظری داد؛ اما به احتمال نسبتا بالا می‌توان گفت که بانک مرکزی نرخ ارز را همچنان با ثبات نگه می‌دارد و این‌گونه اگر بتواند آن را مهار کند، می‌توان به امیدواری مردم نیز نظر مثبتی داشت.

اما درباره اینکه این پایین‌آمدن نرخ ارز می‌تواند فقط عملکرد بانک مرکزی باشد یا اینکه پارامترهای بازار هم در آن مؤثر بوده، جای بحث است. اگر نرخ از این هم پایین‌تر رود، وظیفه بانک مرکزی سخت و سخت‌تر خواهد شد. درعین‌حال خودم به گونه‌ای نگرشی مثبت به این قضیه دارم. این اطمینان‌بخشی می‌تواند

وجود داشته باشد که نرخ ارز کم‌اکان با ثبات نگه داشته می‌شود و درعین‌حال احتمال کمتر وجود دارد که از این هم پایین‌تر برود؛ بنابراین به طور خلاصه بگویم: به نظرم همین حول‌وحوش فعلی امکان بیشتری وجود دارد که قیمت آن ثابت بماند و با ثبات بماند؛ مگر اینکه به طور ناگهانی باز اتفراق عجیب‌وغریبی بیفتد. تا اینجا با نگاه واقع‌گرایانه و براساس اطلاعات و خدادهای پیش‌رو در جامعه و وضعیت اقتصاد می‌توان امیدوارانه‌تر به این ثبات دل خوش کرد.

باوجوداین و در این شرایط پایین‌آمدن نرخ ارز، به لحاظ اقتصادی هیچ‌گاه خودم موافق با معاملات ارز نبوده‌ام و پیشنهاد هم نکرده‌ام که مردم بروند و وسوسه بشوند که ارز خریدوفروش کنند؛ چون به نفع اقتصاد و مردم نیست.

تأثیرات این پایین‌آمدن را می‌توان تا پنج، شش ماه دیگر مشاهده کرد که التهاب کمتر بشود و نرخ‌ها و قیمت‌ها نیز پایین‌تر بیاید یا با ثبات‌تر بشوند. باید این نرخ‌ها مدیریت و کنترل بشود که در این سطح و حتی به سطوح پایین‌تر برسند؛ وگرنه جای آمیدی نیست که مردم هم از این ثبات به سود و آمیدی برسند؛ بنابراین ثبات نرخ ارز از نرخ ارز بسیار مهم‌تر است و حالا در این سخت‌ترشدن شرایط و مدیریت بانک مرکزی باید منتظر بود که آنها نیز بتوانند برای امیدواری مردم همین روال را ادامه بدهند....

♦دکتری مدیریت بازرگانی از دانشگاه کالیفرنیا

زبان مادری

زبان مادری یا فرصت طلایی

قطب‌الدین صادقی

یکی از مهم‌ترین چالش‌های فرهنگی و هویتی ایران، کنترالقوم بودن و در نتیجه مشکل چندزبانه‌بودن آن است زیرا با وجود اهمیت و جایگاه رسمی زبان فارسی و نقش کلیدی آن در همه مقاطع آموزشی از دبستان تا دانشگاه، میلیون‌ها کودک و نوجوان غیرفارسی‌زبان مانند کرد، ترک، بلوچ، عرب و... از همان بدو ورود به مدرسه مجبور به آموختن زبان و تعلیم‌دیدن به زبانی دیگر و رسمی می‌شوند که از پایه و اساس با زبان مادری آنها «متفاوت» است و آنها را از «آموزش فراگیر» به آموزش، «مدرسه‌محور» پرتاب می‌کند. به گونه‌ای که او ناچار است همه ظرفیت‌های فکری، عاطفی و نمادین این «زبان مادری» که آن را به صورت طبیعی مدام و ناخودآگاه یاد گرفته، با قواعد نحوی، آوایی و ساختاری زبانی دیگر، تطبیق و ادامه دهد که با آن کمترین آشنایی ندارد. بدبختانه به دلیل این شکاف آشکار، دشواری‌های متعدد و اخلاقی که این ناهماهنگی به وجود خواهد آورد، رشد اجتماعی و عاطفی کودک از همان آغاز آسیب‌هایی جدی و جبران‌ناپذیر می‌بیند که کمترین آنها درک‌نکردن بهتر مطالب، عدم پیشرفت شناخت و عدم جذب راحت او در اجتماع است. کم نیستند پژوهشگرانی که حتی معتقدند این روش یعنی آموزش یک اقلیت به وسیله زبانی غالب، با فراموشی به‌عمد یک زبان و تقلیل نقش آن به برآوردن نیازهای روزمره، محاوره‌ای و خانوادگی، در عمل منجر شود – ما همه دانش‌های علمی، جغرافیایی، نگارش‌های تاریخی، یافته‌های فرهنگی، ابداعات هنری و حافظه اسطوره‌ای ملتی را که در درازنای تاریخ ساخته و پرداخته‌اند، کم‌فرغ، ناتوان و انکار کرده‌ایم.

گفتن ندارند کم‌ترین نتیجه این روش، ایجاد گسست عاطفی، کم‌رزشی فرد در اجتماع، خلأ در خلایق و از همه مهم‌تر نادیده‌گرفتن هویت است. این عمل، یعنی آموزش اجباری از بدو دبستان به زبانی دیگر و ندیده‌گرفتن همه ارزش‌ها و پایه‌ریزی قوی زبان مادری، به «نارسایی در امر آموزش» و «بی‌کیفیتی» در امر تعلیم منجر می‌شود و به نحوی پیوسته و روزمره کودک را تحت فشار می‌گذارد و همه ماست.

زبان مادری

او را وامی‌دارد تا به‌جای صرف نیروی خود برای ارتباط و درک و احساس «و تداوم یادگاری‌های پیش از دبستان» همه قوای خود را صرف بازآفرینی کل مفهوم‌هایی کند که از زندگی پیش از ورود به مدرسه، به شکلی آزاد و مشارکتی و تجربی آموخته است و این یعنی گرفتن حق فرصت‌های برابر، حق رشد و پرورش مساوی و حق آموزش یکسان در همه سطوح نظام آموزشی کشور. بدبختانه کم‌ترین نتیجه روانی این رویکرد ازین‌بردن اعتماد به نفس و باور به خویشتن در نزد این کودکان است؛ چندان‌که توانایی‌های بالقوه‌شان نادیده گرفته می‌شود و هیجان و شادی‌شان چنان آسیب می‌بیند که شهامت حضور اجتماعی، عرض اندام فردی و بیان‌کردن پردلانه مکونات فکری و احساسات خویش را به‌آسانی از یاد می‌برند. بی‌جهت نیست که یادگیری آنها با تأخیر و دشواری، فرآری‌بودن از مدرسه و ترس از آموزگاران توأم است. در حالی که اگر کودک از همان آغاز بیاموزد به تفاوت فرهنگی او حرمت گذاشته‌اند و متفاوت‌بودن زبان او را به راحتی پذیرفته‌اند، او نیز احترام به تفاوت‌های فرهنگی، عدالت اجتماعی و برابری انسان‌ها را به‌سهولت می‌پذیرد.

بنابراین آموختن «زبان مادری» و از آن مهم‌تر آموختن «به زبان مادری»، می‌تواند نه به عنوان یک تهدید، بلکه فرصتی طلایی برای کاهش تبعیض اجتماعی، ارتباط متوازن زبان‌ها و یکپارچeshدن فرهنگ‌های یک دوران تلقی شود و این امکان را به وجود آورد تا «زبان مادری» که بخش بزرگی از دانش و شناخت و عواطف را به شکل بی‌واسطه به کودک می‌آموزد، نه در تعارض با ارزش‌های «زبانی اکثریتی»، بلکه در تکمیل آن، نقشی اساسی در فعال‌کردن شخصیت اجتماعی، قوه ذهنی و شناخت کودک ایفا کند.

بدین ترتیب این احساس تلخ و کهنه را که مدرسه مکانی پر از دلشوره و ترس و رنج و عذاب است، تبدیل می‌کند به جایگاهی ارزنده برای دانش، اندیشه، عدالت، دوستی و آزادی. گفتن ندارد این روش و سیاست فرهنگی زمانی کارسازتر خواهد بود که آموزش زبان مادری نه تنها در حد یک واحد آموزشی و درسی بلکه محملی باشد اساسی برای آموختن همه علوم و فنون تا قادر به ساختن مفاهیم، اندیشه و هویتی ریشه‌دار شود که ضامن ماندگاری همه ماست.

رئیس‌جمهور گم‌شده

نقد با مطالبه‌گری انجام شود نه با طلبکاری!

نیره توکلی

• در سال‌های ۹۲ و ۹۶ نور شادی و امیدواری تازه‌ای در دل‌ها تابیده بود. امید به کشایش‌های بسیار در زمینه گسترش دموکراسی و آزادی‌های اجتماعی و مدنی و کم‌رنگ‌شدن یا نابودی تبعیض‌های گوناگون قومی و نژادی و طبقاتی، به‌ویژه تبعیض‌های جنسیتی به وجود آمد. درآمدن ایران از فشار بین‌المللی، به‌ویژه پس از بی‌تدبیری‌ها و عوام‌گرایی‌های دولت‌های نهم و دهم و گسترش فساد و رانت‌خواری و نابودی محیط زیست، در سایه شهرداری شهرداری‌ها، به‌ویژه در شهرهای بزرگ نیز بحران‌های عمیقی را در جامعه پدید آورده بود که چشم امید مردم را به دولت میانه‌رو دوخته بود. بدبختانه مساعی دولتمردان بسیار باتدبیر دولت میانه‌رو، در بیرون‌آوردن ایران از فشار بین‌المللی، با روی کارآمدن دولت مافیایی و ضدحقوق بشری و تبعیض‌محور ترامپ که بدترین و شوم‌ترین چهره فاشیسم جدید جهانی را به نمایش گذاشته است، با بدترین پاسخ مواجه شد. در داخل نیز جناح رقیب که فقط انتخابات را باخته بود و نه قدرت را، از همان آغاز روی کارآمدن دولت روحانی، تلاش برای ناامیدکردن مردم را آغاز کرد. این تلاش شامل آن بود که مردم را از دستیابی به وعده‌های دولت ناامید کند تا نشان دهد هرگونه امیدواری به کشایش‌های اجتماعی عبث است.

در این میان، بدخواهان ایران و مردم ایران در داخل و خارج از کشور بسیار شادمان شدند و همگی وخامت اوضاع بین‌المللی، در نتیجه سیاست‌های ضدکنوانسیون‌های بین‌المللی ترامپ آمریکایی و هم‌ستانش را جشن گرفتند و تیر خلاصی دانستند. برای اثبات اینکه کشور ایران و مردم ایران اصلاح‌پذیر نیستند و ایران فقط زبان جنگ و اسلحه را می‌فهمد. دولت روحانی از داخل و از خارج آماج شدیدترین حملات قرار گرفت؛ از خارج از طریق تشدید تحریم‌ها و از داخل از طریق تداوم روند ناامیدکردن مردم به نگاه مهربان مراکز اصلی تصمیم‌گیری به مردان و زنان ایرانی و پذیرش نگرش و شیوه زندگی واقعی آنها. صدا و سیما ملی، به جای دلگرم‌کردن و روحیه‌دادن به مردم برای پذیرش اوضاع ناگوار تحت تحریم‌ها و تهدیدهای نیروهای مافیایی و متجاوز خارجی، به کار خودش مشغول شد.

در اوضاع کنونی، راحت‌ترین و بی‌ضررترین نوع انتقاد، انتقاد از دولت است گرچه دولت بسیاری از منابع و تربیون‌ها را در اختیار دارد که کنشگران فردی، به‌ویژه از میان رای‌دهندگان، در اختیار ندارند. در نتیجه، بدیهی است فشارهای اقتصادی و ترومسی و اجتماعی و سیاسی و نیز تبلیغاتی که از داخل و خارج، دولت را از زیر شدیدترین فشارها قرار می‌دهد.

من معتقدم اگر قضاوت مضافانه‌ای در کار باشد، دولت‌های اصلاح‌طلب و میانه‌رو، علاوه بر اینکه اقدامات بسیار مثبتی انجام داده‌اند، انجام می‌دهند که بازتر‌کردن فضاهای اجتماعی، فرهنگی و سیاسی کمترین آنهاست، مرکز اوضاع داخلی و بین‌المللی را بدتر نخواهند کرد و بدتر نکرده‌اند؛ به ویژه تا زمانی که بیشترین کنشگری مردم در رای‌آدن خلاصه می‌شود. مثلا کافی است ببینیم چند درصد مردم رای‌دهنده از فردای تصدی دولت روحانی دواطلبانه از گرفتن بارانه، به عنوان یکی از بدترین سیاست‌های عوام‌فریبانه دولت احمدی‌نژاد، انصراف داده‌اند تا باری را از دوش دولت بردارند؟

دولت و عملکردش باید حتما نقد و نقد با مطالبه‌گری انجام شود، نه با طلبکاری در مقام شهروندانی که همه وظایف شهروندی خود را تعام کرده‌اند. مهم‌تر از آن اینکه این نقد باید با نقد همه عواملی همراه باشد که در داخل و خارج برای ناتوانمندکردن این دولت کوشیدند تا مردم را از راه اصلاحات و نیز مدنی‌بودن و قانون‌مداری‌بودن و مبارزه با فساد ناامید کنند.

پرندۀ آبی

اخیرا گزارش داده‌اند میزان خشونت در ماه گذشته میلادی شدت گرفته و باعث مرگ یا زخمی‌شدن تعداد زیادی نسبت به هر زمان دیگری در سال گذشته شده است. بمباران و شلیک‌های راکتی باعث شده تا بیش از ۴۵۰ هزار نفر بگریزند و حالا موج جدیدی از بحران آوارگ‌ری در حالی نمایان شده که خانواده‌های بی‌خانمان و آواره به سمت ترکیه و شاید اروپا و انگلیس روان هستند. دولت‌ها ممکن است به زودی مجبور شوند به این مسئله توجه بیشتری داشته باشند.

رکورد زووب‌شدن یخ

به دلیل گرمای بی‌سابقه، ۱۲ میلیارد تن یخ در یک روز در منطقه کانگر لوسیاک در گرینلند ذوب شد. این رقم معادل حجم چهار میلیون استخر شای المپیک است. تنها در این روز، ۰.۵ میلی‌متر از سطح جهانی آب دریا بالا آمد. پیش‌بینی می‌شود تا پایان سال ۲۰۰۰ الی ۷۰۰ میلیارد تن یخ ذوب شود.

سلاخی‌روزمره

هرروزه تصاویری از جنگ و کشتار در گوشه‌وکنار جهان؛ از سوریه و یمن تا روھینگیا منتشر می‌شود؛ تصاویری که شاید برای مدتی کوتاه توجه برخی را به خود جلب کند، اما این عدم توجه از عقق جانیی که در حال اتفاق است نمی‌کاهد.

به گزارش گاردین، در یکی از این تصاویر، ریهام پنج‌ساله در میان آوارهای خانه بمباران‌شده‌اش در ادلب تلاش می‌کند خواهر شیرخوارش را نجات دهد؛ کودکی که بعدتر در بیمارستان می‌میرد، اما با سعی و کوشش او و البته نیروهای امدادی خواهرش زنده می‌ماند. او تنها کودکی نیست که آن روز می‌میرد؛ سه کودک دیگر در بمباران‌های حلب، حمه و ادلب کشته می‌شوند؛ همان‌طور که طبق گزارش یونیسف از آوریل امسال ۸۰۰ نفر، از جمله ۲۰۰ کودک فقط در ادلب کشته شده‌اند؛ کودکانی که تصویری از آنان ثبت نشده است، پزشکان بدون مرز به او گفت: «بهترینی».

رؤیای مرد پرندۀ

مرد مخترع توانست از کانال ماننش عبور کند و به‌این‌ترتیب به رؤیای خود دست یافت. او که پیش‌تر نتوانسته و در میانه راه شکست خورده بود، در دو روز گذشته توانست به آرزویش دست یابد.

مخترع فرانسوی «فلای بورد ایر» تلاش کرد با سوخت‌گیری در میانه راه و درحالی‌که به قول خودش پایش در حال آتش‌گرفتن بود از این کانال بگذرد. فراکنی زاپایا از منطقه سنکتا در فرانسه شروع کرد و به سوی «سن مارگارت بی» در انگلیس به پرواز درآمد. او گفت: وقتی دیدم انگلیس نزدیک به نظر می‌رسد آرامش پیدا کردم و دردم را فراموش کردم. او ساعت ۸:۱۵ سفرش را آغاز کرد و ۲۲ دقیقه بعدتر توانست این ۲۲ مایل را با سرعت حدود ۱۶۰ تا ۱۷۰ کیلومتر بر ساعت پشت‌سر بگذارد. او اشک‌هایش وقتی سرازیر شد که پسرش پشت تلفن به او گفت: «بهترینی».